

Bestemmingsplan OsdorperBinnenpolder Noord

Toetsing aan de Flora- en faunawet

projectnr. 182846
revisie 01
30 juni 2009

Opdrachtgever

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Geuzenveld Slotermeer

datum vrijgave

30 juni 2009

beschrijving revisie 01

definitief

goedkeuring

M. Korthorst

vrijgave

M. Winkel

	Inhoud	Blz.
1	Aanleiding	2
1.1	Wettelijk kader	3
1.2	Doel onderzoek	3
1.3	Werkwijze	3
1.4	Leeswijzer	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Bureaustudie	5
2.2	Terreinbezoek	7
2.3	Groene As	9
2.4	Conclusie natuurwaarden	9
3	Toetsing effecten planontwikkeling	11
3.1	Beschrijving ingreep	11
3.2	Effecten op beschermde soorten	12
3.3	Zorgplicht	14
4	Conclusies en aanbevelingen	15
4.1	Aanbevelingen	15
4.2	Voorbehoud	16
	Geraadpleegde bronnen	17
	Bijlage 1: Wettelijk kader	18
	Bijlage 2: Tabellen Natuurloket	20

1 Aanleiding

Aanleiding voor het uitvoeren van dit natuuronderzoek is het voornemen van het stadsdeel Geuzenveld Slotermeer van de gemeente Amsterdam om de bestemmingsplannen ten aanzien van het gebied 'Osdorper Binnenpolder Noord' te wijzigen.

Momenteel zijn er drie bestemmingsplannen vigerend in het plangebied:

1. Uitbreidingsplan in hoofdzaak 'De Eendracht';
2. Bestemmingsplan 'Haven en Recreatiegebied West';
3. Bestemmingsplan 'De 1800 Roeden'.

De Bestemmingsplannen dateren uit verschillende perioden, respectievelijk 1960, 1978 en 2005. Het ruimtelijke kader voor het nieuwe bestemmingsplan wordt gevormd door het PvE 'De Tuinen West', dat een transformatie van agrarisch gebied tot multifunctioneel recreatiegebied voorstaat. Hierin zijn opgenomen: sportvoorzieningen, volkstuinten, lokale en regionale recreatieve voorzieningen, maar ook nieuwe natuur en de Westrandweg. Voor deze weg wordt apart een (tracé)bestemmingsplan opgesteld. Een groot deel van het bestemmingsplan is conserverend van karakter. Het nieuwe bestemmingsplan zal, in verband met de voorgestane ontwikkeling tot recreatief groengebied, een ontwikkelingsgericht karakter krijgen.

De geplande bestemmingen dienen getoetst te worden aan eventuele strijdigheden met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. In het kader van de Flora- en faunawet wordt een groot scala aan dier- en plantensoorten beschermd. Vanuit de huidige natuurwetgeving is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van de in het plangebied voorkomende beschermde natuurwaarden, met als doel dat aan deze waarden zo min mogelijk schade wordt toegebracht. Voorliggende toets gaat in op de huidige natuurwaarden in het gebied en de toekomstige bestemmingen van het gebied. Effecten op flora en fauna zijn in hoofdlijnen beoordeeld aangezien er nog geen concreet inzicht is in werkwijze, werkmethode, tijdsplanning, omvang en exacte inrichting van het gebied.

Figuur 1. Plangebied Osdorper Binnenpolder Noord

1.1 Wettelijk kader

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet en de soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet.

Natuurbeschermingswet

De gebiedsbescherming valt onder de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000-gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied (voorheen de Speciale BeschermingsZones - SBZ's) opgenomen.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied (zie bijlage 1 voor Wettelijk Kader).

Flora- en faunawet

Vanuit de Flora- en faunawet (2002) is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijk ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade niet te voorkomen is, is een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet noodzakelijk. Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht (zie bijlage 1 voor Wettelijk Kader).

1.2 Doel onderzoek

Het doel van de voorliggende toetsing is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ruimtelijke ingreep, met de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de planologische bescherming van EHS. Op basis van de uitkomsten is aangegeven of vervolgstappen, zoals de aanvraag van een ontheffing, noodzakelijk zijn.

1.3 Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de EHS op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep op de (strikt) beschermde soorten in het plangebied?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van strikt beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtrajec dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van literatuuronderzoek en verspreidingsatlassen is nagegaan of er wettelijk beschermde planten- of diersoorten in het plangebied voorkomen. Hierbij is o.a. gebruik gemaakt van het Natuurloket en openbare bronnen op het internet.

Stap 2. Terreinbezoek

Na het bureauonderzoek is een tweetal terreinbezoeken gebracht aan het plangebied en de omgeving. Hierbij is, op basis van de gegevens van de bureaustudie beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikte habitat biedt en daarmee welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 zijn de (mogelijke) effecten (bv. vernietiging, verstoring, versnippering) op de verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de beschreven negatieve effecten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag

Op basis van stap 1 tot en met 3 zijn conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 75 en de Natuurbeschermingswet en/of effecten op de EHS. In het rapport worden aanbevelingen gedaan voor te nemen vervolgstappen.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de resultaten van het bureauonderzoek en terreinbezoek en geeft de conclusies wat betreft de gevonden natuurwaarden.

Hoofdstuk 3 omvat een uitgebreide effectbeoordeling en mitigerende maatregelen om effecten te voorkomen of te beperken.

In hoofdstuk 4 worden de conclusies van deze natuurtoets weergegeven. De wettelijke achtergrond is beschreven in de bijlage.

2 Gebiedsbeschrijving

Het bestemmingsplan is gelegen in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer in de gemeente Amsterdam ten zuiden van de Haarlemmerweg (N200), tussen de kern Halfweg en de bebouwing van Geuzenveld-Slotenmeer.

Het gebied bestaat uit akkers, weilanden, volkstuinen en sportvelden. Tussen de percelen liggen sloten. Sommige van deze staan niet in verbinding met het afwatersysteem. Langs de geasfalteerde wegen staan bomenrijen. Ongeveer de helft van het gebied bestaat uit volkstuinen en sportvelden. Rond de sportvelden staan houtsingels, de begroeiing op en rondom de volkstuinen hebben een meer bosachtig karakter.

In paragraaf 2.1 worden de resultaten uit de bureaustudie behandeld. In paragraaf 2.2 worden de biotopen in het terrein besproken. Paragraaf 2.3 geeft een beschrijving van de Groene As. En tot slot wordt in paragraaf 2.4 een conclusie getrokken over de aanwezige natuurwaarden in het bestemmingsplangebied.

2.1 Bureaustudie

Het bestemmingsplan bevindt zich in een zestal kilometerhokken (x:112,113,114/y:488 en x:112,113,114/y:487). De resultaten van het natuurloket zijn bijgevoegd in bijlage 2. Hieruit blijkt dat deze hokken niet op alle soortgroepen goed zijn onderzocht. Alleen broedvogels zijn in alle zes de hokken goed onderzocht. Vaatplanten, dagvlinders, amfibieën en libellen zijn in enkele hokken goed onderzocht. Uit de gegevens is verder te halen dat er rode lijst soorten te verwachten zijn bij paddenstoelen, reptielen, vaatplanten, broedvogels, libellen en zoogdieren.

De gegevens van natuurloket geven een globaal beeld van het voorkomen van beschermde soorten in het gebied. Locatie specifieke gegevens kunnen er niet verkregen worden. Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in een kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich ook binnen de grenzen van het plangebied bevinden. Het plangebied is in een zestal km-hokken gelegen en hierin is een aantal verschillende biotopen en habitats aanwezig. Met behulp van een terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid verkregen worden over het voorkomen van, dan wel te verwachte soorten, in het plangebied.

Figuur 2. Ligging kilometerhokken

Naast de gegevens van het Natuurloket is gebruik gemaakt van de gegevens in verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Broekhuizen et al., 1992, Van der Molen, 1994), libellen (De Nederlandse libellen, 2002), dagvlinders (De dagvlinders van Nederland,

2006), reptielen en amfibieën (www.RAVON.nl) en openbare bronnen op internet (www.waarneming.nl).

De gemeente Amsterdam heeft zelf een site waar zeer uitgebreid inzicht wordt gegeven over het voorkomen van (beschermde) Flora en fauna binnen de stadsgrenzen. Er wordt aangegeven wat op welke locatie is waargenomen. Elk punt geeft een lijst met na 2001 waargenomen doelsoorten van de Gemeente Amsterdam in een kilometerhok. Dit zijn door de Flora- en Faunawet beschermde soorten en een aantal soorten die afhankelijk zijn van een stedelijke omgeving. Hieronder staat een lijstje met waargenomen doelsoorten.

Hok 45

Amfibieën en reptielen
Hogere planten
Vogels

Rugstreeppad
Rietorchis
Blauwborst, Bruine Kiekendief, IJsvogel, Kuifeend,
Nachttegaal, Roerdomp, Tureluur

Hok 46

Amfibieën en reptielen
Vogels

Rugstreeppad
Grutto, Huismus, Tureluur

Hok 63

Amfibieën en reptielen
Hogere planten
Vogels

Rugstreeppad
Rietorchis
Blauwborst, Kneu, Kuifeend, Matkop, Nachttegaal,
Tureluur

Hok 64

Amfibieën en reptielen
Vogels

Rugstreeppad
Blauwe reiger, Gierzwaluw, Grutto, Huismus, IJsvogel,
Kneu, Nachttegaal, Ransuil, Tureluur

Hok 82

Amfibieën en reptielen
Hogere planten
Vogels

Rugstreeppad
Rietorchis
Blauwborst, Huismus, Kneu, Kuifeend, Matkop,
Nachttegaal

Hok 83

Vogels

Grutto, Huismus, Slobeend, Tureluur

Figuur 3. Ligging waarnemingshokken

2.2 Terreinbezoek

Het plangebied is op 28 mei 2009 bezocht door een ecooloog van Oranjewoud. Het gebied kenmerkt zich door de verschillende functies die het vervult. Globaal gesproken bestaat de westelijke helft uit akkers en weilanden en de oostelijke kant uit sportvelden en volkstuinten.

Sportvelden

Op de sportvelden zelf zijn weinig geschikte biotopen voor beschermde flora en fauna aanwezig. Het gebied bestaat uit een aantal grasvelden en kunstgrasvelden. Om de sportvelden heen is er een groene zone met struiken en bomen aanwezig. Deze singels zijn geschikt voor vogels om te broeden. De bomen zijn geschikt leefgebied en broedgebied voor spechten en enkele soorten roofvogels (bv. Buizerd, Sperwer).

Figuur 4. Sportveld met groensingel.

Agrarisch

Op een aantal akkers in het plangebied wordt koolzaad verbouwd. Op de andere akkers was de grond nog kaal. Tussen de akkers liggen sloten en in de akkers zelf zijn greppeltjes aanwezig. Deze sloten en greppeltjes zijn uitermate geschikt voor de Rugstreeppad en andere amfibieën. De slootkanten zijn kruidenrijk met onder andere Fluitenkruid, Zevenblad, Paardenbloem, diverse soorten grassen en Riet. In dit Riet zitten o.a. Kleine karekiet.

Figuur 5. Akker met koolzaad.

De weilanden in het gebied zijn kort gemaaid en bestaan met name uit engels raaigras. Deze akkers en weilanden zijn geschikt voor de weinig kritische weidevogels zoals Kieviet en Scholekster. In het gebied zijn grote groepen ganzen aanwezig (Canadese ganzen, Grauwe ganzen).

Boomsingels / bossages

Langs de Tom Schreursweg zijn twee bosjes waarin diverse zangvogels aanwezig zijn zoals zwartkop, tijaftjaf en fltis. De wegen worden geflankeerd door de Gewone Es. Deze lanen vormen een goede biotoop voor onder andere vleermuizen. Vleermuizen kunnen de holtes gebruiken als verblijfplaats, langs de lanen kunnen ze foerageren. De leeftijd van de bomen varieert.

Figuur 6. Laan met oude bomen.

De bomen langs de Tom Schreursweg veel jonger dan de oude bomen langs de Raasdorperweg en de Joris van den Berghweg. De boomsingels en de bossages zijn geschikte biotopen voor struweelvogels en kleine zoogdieren. De boomsingels en bossages dienen als beschutting en als voedselbron.

Volkstuinen

De percelen waar de volktuinen gelegen zijn hebben een bosachtig karakter. Er staan hoge populieren en in de tuinen zelf staan ook verscheidene bomen. De percelen waar de volktuinen liggen worden omsloten door een groensingel die bestaat uit bomen, struiken en ruigte. Hierdoor hebben de volktuinencomplexen een bosachtig karakter. Het ligt in de lijn der verwachting dat er bosvogels, tuinvogels en parkvogels verblijven.

In de tuinen zelf komen vooral gecultiveerde plantensoorten voor.

Figuur 7. Volkstuinen.

Rugstreeppad

Het bestemmingsplangebied is een bekend leefgebied voor de rugstreeppad. Deze soort staat niet op de Rode Lijst, maar is wel streng beschermt middels de Europese Habitatrichtlijn en de Conventie van Bern. De rugstreeppad is in tabel 3 van de Flora- en faunawet opgenomen.

Het is een nachtactieve pad. Overdag verschuilen de padden zich in zelf gegraven holen, muizenholen of onder stenen. Zolang het er maar vochtig en donker is.

Figuur 8. Rugstreeppad

De rugstreeppad heeft een voorkeur voor schaars begroeid water als voortplantingswater. Kale oevers, ondiep water en een hoge watertemperatuur zijn de belangrijkste kenmerken voor een geschikt voortplantingswater.

Zo rond half april trekt hij vanuit zijn overwinteringslocatie (soms wel een meter diep onder de grond) naar het voortplantingswater. De rugstreeppad is een slechte zwemmer. Hij zoekt altijd een plek op in het water, waar hij op de bodem kan zitten terwijl zijn kwaakblaas net boven het wateroppervlak uitkomt. Op dergelijke ondiepe plaatsen (0,01-0,2 m diep) worden ook de eieren afgezet.

Als landbiotoop in de zomer is de rugstreeppad niet bijzonder kieskeurig. Overdag kruipt hij weg op allerlei plekjes die vochtig en donker zijn. Hij benut hiervoor elke gelegenheid die de omgeving biedt, variërend van stenen, bladeren, afval, tot het zelf ingraven in de bodem. Als hij zich ingraaft in de bodem blijft hij dicht onder de oppervlakte (tot circa 0,1 m diep). De zandige bodem van het biotoop van de rugstreeppad is vooral van belang voor de overwintering. Het winterverblijf ligt bij voorkeur in op het zuiden geëxponeerde

hellingen. Daarbij kan de rugstreeppad zich in het zand ingraven of tussen stenen of houtstapels wegkruipen.

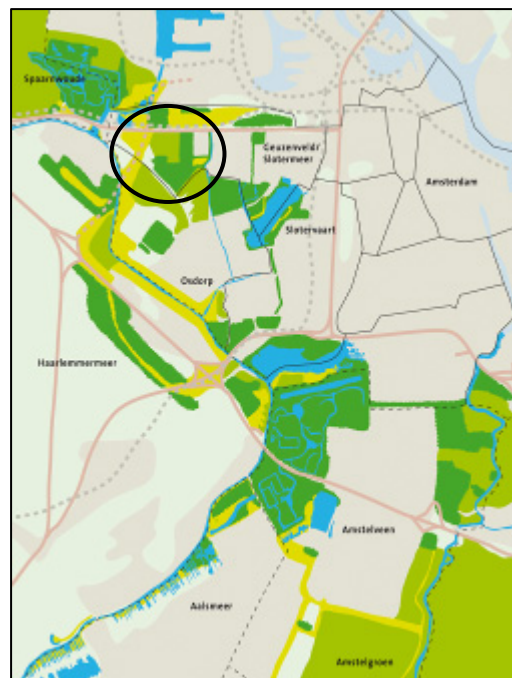
2.3 Groene As

De Groene As zal een ecologische verbinding worden met grote en kleine natuurgebieden tussen Amstelland en Spaarnwoude. De Groene AS kent 26 projecten en maakt op haar beurt deel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur.

Een van die 26 projecten is het project 'Tuinen van West'. Gelegen tussen de Westelijke Tuinsteden Geuzenveld-Slotermeer en Osdorp, de Ringvaart Haarlemmermeer en de Haarlemmervaart.

Het gebied heeft nu een overwegend agrarische bestemming en krijgt grotendeels een nieuwe groene recreatieve functie. De boeren breiden hun activiteiten uit met 'groene diensten' en nieuwe natuurgebieden zorgen voor rust en ruimte. Dit is vastgelegd in een Programma van Eisen (PvE).

Het PvE Tuinen van West bevat voorstellen voor de inrichting van het gebied, het verbeteren van de bereikbaarheid voor autoverkeer, het versterken van het recreatieve wandel- en fietspadennetwerk, de uitbreiding van het watersysteem en het versterken van de ecologische structuur.

Figuur 9. Liggen gebied t.o.v. Groen As.

2.4 Conclusie natuurwaarden

Het bestemmingsplangebied is onder te verdelen in sportvelden, agrarische percelen, boomsingels / bossages en volkstuinen. Er zijn volkstuinen gelegen in het zuiden van het gebied en de oostzijde bestaat uit een sportpark. Het gebied is niet aangewezen als Natura 2000 gebied en het ligt niet in de EHS. Het gebied behoort wel tot de Groene As en is aangewezen als Groene Hoofdstructuur in het Streekplan Noord Holland-Zuid

De biotopen en vegetaties die in het gebied aanwezig zijn, zijn voor een groot deel gecultiveerd. Uit de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat binnen en nabij het onderzoeksgebied enkele beschermde soorten zijn te verwachten. In het projectgebied kunnen strikt beschermde amfibieën verwacht worden, zoals de rugstreeppad. Ook vleermuizen kunnen verwacht worden. Het zal gaan om foeragerende en verblijvende exemplaren, aangezien er geschikte permanente verblijfplaatsen aanwezig zijn. Deze verblijfplaatsen zijn in holtes van bomen te verwachten. Daarnaast zijn er mogelijk in lage aantallen beschermde plantensoorten aan te treffen zoals de rietorchis.

Binnen het projectgebied bevinden zich diverse roofvogelnesten.

Figuur 10. V.l.n.r. Kaal akkerland, slootkant met koolzaad, oude laan met Gewone Es

3 Toetsing effecten planontwikkeling

3.1 Beschrijving ingreep

De intentie is om het bestemmingsplan te actualiseren. Wat dit inhoudt staat als volgt in het PvE Tuinen van West omschreven.

Het gebied ten oosten van de Westrandweg wordt ontwikkeld tot intensief en multifunctioneel bruikbaar openbaar groen. Cultuurhistorische en landschapsarchitectonische kernkwaliteiten blijven behouden. De koers voor de Osdorper Binnenpolder noord omvat het benutten van de vlakken ('kamers') voor een divers pakket van intensieve recreatie, sport en tuinieren. Het centrale middengebied wordt open gehouden. Nieuwe bebouwing wordt langs de randen van dit vlak gesitueerd.

Het gebied wordt geschikt voor ongeorganiseerde sport, picknicken, barbecuen, kleinschalige evenementen, etcetera. Er komt plaats voor een volkstuintenpark nieuwe stijl en het beleid richt zich op het moderniseren van de bestaande volkstuintenparken en sportpark De Eendracht. Op strategische plekken wordt ruimte gemaakt voor regionale en lokale voorzieningen, overwegend met een commercieel karakter.

Voorts wordt het routenetwerk versterkt door middel van:

- een intensieve ontsluiting voor wandelaars, fietsers, skeelers en ruiters (fiets- en wandelpaden, ruitersporen).
- uitbreiding van het waternetwerk ten behoeve van kanoërs en schaatseren, met aansluiting op de Osdorpervaart door middel van een sluis.
- ecologische verbindingen via waterlopen/oeveren, bomenrijen en bermen. De bestaande laanbeplanting langs wegen blijft als 'groene corridor' intact.

In het gebied ten westen van de Westrandweg zal een nat natuurgebied worden ontwikkeld als compensatie voor de doorsnijding van De Kluut in de westelijke Brettenzone, met extensief recreatief medegebruik.

Welke exacte werkzaamheden, en daarmee effecten op beschermde flora en fauna, zullen voortvloeien uit de actualisatie van het bestemmingsplan zijn nog niet op detail niveau bekend. In het PvE zijn op het gebied van het watersysteem de volgende aspecten beschreven:

- behouden/verbreden en verbinden van bestaande sloten en greppels
- aanleggen drie nieuwe noord-zuid sloten
- versterken bepalende wateras noord-zuid ter weerszijden van de rotonde Tom Schreursweg in Kluut II

Voor het daadwerkelijk uitvoeren van ingrijpende werken zal een natuurtoets de effecten op dat schaalniveau moeten beoordelen. In de natuurtoets zijn de beoogde bestemmingen op hoofdlijnen getoetst aan de Flora- en faunawet.

3.2 Effecten op beschermde soorten

Uit de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat in en nabij het bestemmingsgebied beschermde soorten verwacht worden. Per soortgroep is gekeken wat de gevolgen zijn van de verandering van bestemming. Zo nodig zijn mitigerende maatregelen voorgesteld.

Zoogdieren

In het onderzoeksgebied wordt een aantal beschermde zoogdieren verwacht. Grotere zoogdieren zoals konijnen of marterachtigen zullen, indien aanwezig, bij verstoring het ontwikkelingsgebied verlaten.

Egels zijn dieren die voornamelijk 's nachts actief zijn. Door het eventueel verwijderen van bossages verdwijnt in eerste instantie het geschikte leefgebied en rustgebied. Egels en andere middelgrote zoogdieren kunnen tijdens de werkzaamheden verstoord of gedood worden.

De werkzaamheden zullen met name directe schade kunnen veroorzaken aan de kleinste zoogdiersoorten, zoals bosmuizen en spitsmuizen. Deze schade is moeilijk te voorkomen, omdat deze soorten hun hol in vluchten bij gevaar. Muizen zullen met name in de bossages voorkomen en de slootkanten. Muizen leven niet in kolonies en planten zich bij gunstige omstandigheden het gehele jaar voort. Er zal geen schade optreden op populatieniveau.

Er kunnen bomen gekapt worden. De oude laanbeplanting is van waarde voor vleermuizen als verblijfplaats, kolonie of foerageergebied. Bomen langs onder andere de Raasdorperweg en de Tom Schreursweg en in de volkstuinten zijn geschikt als verblijfplaats en foerageerroute voor vleermuizen, aangezien de bomen tamelijk oud zijn en holtes bevatten. Vleermuizen zijn strikt beschermd. Het verstoren van, of het verwijderen van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen is een ontheffingsplichtige activiteit. Negatieve effecten op populatieniveau van strikt beschermde vleermuizen zijn niet waarschijnlijk, aangezien er voor het projectgebied de bestemming van de lanen gehandhaafd blijft. Dit houdt kort gezegd in dat de wijziging van het bestemmingsplan geen invloed heeft op de aanwezige zoogdieren.

De gunstige staat van instandhouding van de in het onderzoeksgebied voorkomende zoogdieren komt als gevolg van de voorgenomen plannen niet in gevaar.

Vogels

Het plangebied is een geschikt broedgebied voor een grote en gevarieerde vogelgemeenschap. In geval sprake is van verwijderen van bomen en struiken gaat dit foerageer- en leefgebied verloren, dit geldt eveneens bij de aanleg van fiets- en voetpaden. Het projectgebied zal tevens tijdens werkzaamheden aan watergangen en infrastructuur tijdelijk minder geschikt zijn voor broedvogels. Na afronding en inrichting van de projectgebied zullen de meeste vogelsoorten terugkeren als broedvogels.

Figuur 11. Geschikte biotoop voor vogels.

Verstoring van broedende vogels leidt voor de meeste soorten tot negatieve effecten, zoals het in de steek laten van eieren of jongen. Vanuit de Flora- en faunawet is het daarom **verboden om broedende vogels te verstoren**. Hiervoor kan ook geen ontheffing worden verkregen. In de praktijk betekent dit meestal dat versturende werkzaamheden zoals het kappen van bomen of groenstroken buiten het broedseizoen gestart moeten worden. Het broedseizoen loopt van circa 15 maart t/m circa 15 juli. Indien (in een deel van het gebied) geen broedgevallen aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden (in dat deel van het gebied) ook in het broedseizoen starten.

Het verwijderen van nestbomen van roofvogels en spechten is een ontheffingsplichtige activiteit, nestbomen zijn in de Flora- en faunawet beschermd als vaste verblijfplaatsen vanwege het jaarlijks opnieuw gebruiken van deze nesten door dezelfde roofvogel.

De gunstige staat van instandhouding van de in het onderzoeksgebied voorkomende vogelsoorten komt niet in gevaar door de voorgenomen werkzaamheden.

Dit houdt kort gezegd in dat wijziging in het bestemmingsplan geen invloed hebben op de aanwezige vogels.

Amfibieën

In het onderzoeksgebied worden algemeen beschermde amfibieën en strikt beschermde amfibieën, de rugstreeppad, verwacht. Tijdens werkzaamheden op het terrein lopen amfibieën grote kans om gedood te worden. Om dit te voorkomen dienen mitigerende maatregelen getroffen worden. De rugstreeppad is strikt beschermde soort. Bij negatieve effecten op deze soort is een ontheffing in het kader van de Flora en faunawet noodzakelijk. De instandhouding van de soort in het gebied komt door de ontwikkelingen niet in gevaar. De 'groene corridors' en aanpassingen aan het watersysteem kunnen een positieve bijdrage leveren aan het leefgebied van deze soort.

De gunstige staat van instandhouding van de in het gebied aanwezige amfibieënsoorten komt niet in gevaar.

Vissen en reptielen

Effecten op vissen zijn niet waarschijnlijk. De smalle sterk geeutrofiëerd kavelsloten rondom de akkers en weilanden zijn niet geschikt voor kleine modderkruipers, ze zijn, ondanks intensief 'schepnetten', niet aangetroffen. De aanwezige watergangen zullen verbreedt worden en er zullen nieuwe watergangen worden aangelegd. Als de werkzaamheden voor de verbreding van de watergangen concreter zijn is aan te raden een specifiek visonderzoek te doen. Wijziging in het bestemmingsplan heeft geen invloed hebben op de aanwezige vissen en reptielen.

De gunstige staat van instandhouding van de in het gebied aanwezige vis- en reptielsoorten komt niet in gevaar.

Planten

Het voorkomen van een enkele beschermde plantensoort binnen het projectgebied is te verwachten. Het projectgebied heeft momenteel een middelmatige botanische waarde, slootkanten en wegbermen worden intensief beheerd, zijn zeer voedselrijk, en worden daarmee overheerst door storings- en concurrentiekrachtige soorten. Er zijn geen grote aantallen beschermde plantensoorten te verwachten. Infrastructurele werken kunnen een negatief effect hebben op de standplaats van beschermde plantensoorten zoals de rietorchis. De ontwikkeling van de Tuinen van West heeft door de inpassing en aandacht voor ecologie naar verwachting geen negatief effect op de instandhouding van de aanwezige beschermde plantensoorten.

De gunstige staat van instandhouding van de in het gebied aanwezige plantensoorten komt niet in gevaar.

Vlinders, libellen, andere ongewervelde, paddenstoelen en (korst)mossen.

Binnen de grenzen van het plangebied is een aantal rode lijst soorten te verwachten. De ontwikkeling van de Tuinen van West heeft door de inpassing en aandacht voor ecologie naar verwachting geen negatief effect op de instandhouding van de aanwezige beschermde soorten.

3.3 Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, egels en overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

4 Conclusies en aanbevelingen

De bestemmingsplannen voor de Osdorper Binnenpolder Noord worden herzien en aangepast. In het kader van de Flora- en faunawet is een natuurtoets uitgevoerd om de eventuele beschermde natuurwaarden in het projectgebied in beeld te brengen. Voor de effectbepaling zijn globaal de effecten van de nieuwe bestemmingen in beeld gebracht.

Binnen Osdorper Binnenpolder Noord worden diverse beschermde soorten verwacht. Binnen het plangebied zijn incidenteel beschermde plantensoorten te verwachten. Ook zijn er foeragerende vleermuizen (uit tabel 3 van de flora en faunawet) te verwachten, mogelijk zijn er eveneens permanente verblijfplaatsen in de aanwezige bomen aan te treffen. Binnen het plangebied broeden roofvogels en zijn spechtenholen aanwezig. Dergelijke vaste- rust en verblijfplaatsen zijn beschermd onder de Flora en faunawet.

De werkzaamheden die als gevolg van het herziende bestemmingsplan uitgevoerd zullen worden zijn niet concreet uitgewerkt. Daardoor is er bijvoorbeeld nog geen inzicht in detailniveau op verstoring van broedende vogels. Broedende vogels mogen in het kader van de Flora- en faunawet niet verstoord worden. Hiervoor kan ook geen ontheffing worden verkregen. Dit betekent dat versturende werkzaamheden zoals het kappen van bomen en struwelen buiten het broedseizoen (circa 15 maart t/m circa 15 juli) moet plaatsvinden.

De overige beschermde soorten waaraan, als gevolg van de voorgenomen herziende bestemmingsplan, schade wordt toegebracht, zijn allen algemeen voorkomende soorten (zoals bruine kikkers, konijn of bosmuizen). Voor ingrepen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geldt een algemene vrijstelling voor soorten die staan vermeld op tabel 1 van de Flora en faunawet. De aanvraag van een ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet voor deze soorten is dan ook niet nodig.

4.1 Aanbevelingen

Per concrete ontwikkeling waarbij negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden niet zijn uit te sluiten is een natuurtoets noodzakelijk. Bij deze natuurtoetsen zal de nadruk op rugstreeppad, beschermde flora, vleermuizen en vaste verblijfplaatsen van vogels komen te liggen. Indien de bestemmingsplanwijziging goedgekeurd worden en het definitieve ontwerp uitgevoerd zal gaan worden is het volgende aan te bevelen;

- * Een nadere inventarisatie in het juiste jaargetijde zal uitsluitel moeten geven of ontheffingsplichtige plantensoorten aangetast zullen worden bij bijvoorbeeld grootschalige graafwerkzaamheden of de herprofilering van watergangen.
- * Indien bomenlanen of bosschages verstoord worden is een aanvullend vleermuisonderzoek naar de aanwezigheid van permanente verblijfplaatsen noodzakelijk. Tevens dient onderzocht te worden of er roofvogels, uilen en spechten in de begroeiing broeden.
- * Bij werkzaamheden aan watergangen dienen de effecten op de rugstreeppad geïnventariseerd te worden.

4.2 Voorbehoud

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op beperkte inventarisatiegegevens van derden, een literatuuronderzoek en een éénmalig veldbezoek.

Deze gegevens geven geen garantie dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden geen (andere) beschermde soorten worden waargenomen. Natuur is vaak verrassend.

Om de risico's zo veel mogelijk te verkleinen wordt aanbevolen om voorafgaand aan de werkzaamheden het terrein te controleren op de aanwezigheid van beschermde soorten. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving. Deze maatregelen vallen onder de algemene zorgplicht van de Flora- en faunawet (art. 2).

Geraadpleegde bronnen

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeek & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Nie, H.W., 1997. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. 2° herziene druk. Stichting atlas verspreiding Nederlandse zoetwatervissen. Media publishing, Doetinchem.
- Ravon, 2005. Waarnemingenoverzicht 2003 en 2004. Ravon 20, 7(2).
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Tax, M.H., 1989. Atlas van de Nederlandse dagvlinders. Vlinderstichting, Wageningen en Natuurmonumenten, 's-Graveland.
- Ravon, 2008. Bijzondere vissoorten in Noord-Hollad.
- Rijkswaterstaat, Dienst Weg- en Waterbouwkunde, 2004. Met vleermuizen overweg.
- Van der Goes en Groot, 2002. De Noordse woelmuis in Zuid-Kennemerland en aanliggende gebieden, Een verspreidingsonderzoek naar kleine zoogdieren in 2001.

www.natuurloket.nl

www.ravon.nl

www.knnv.nl

www.google.nl

www.dro.amsterdam.nl/wat_doen_wij/groen_stedelijke/flora_en_fauna.nl

www.waarneming.nl

Bijlage 1: Wettelijk kader

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedbescherming en soortbescherming. In het geval van de locatie in dit rapport is alleen de Flora- en Faunawet (soortbescherming) van toepassing.

Flora- en faunawet

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen SBZ welke zijn vermeld in bijlage IV. De wet regelt de bescherming van de opgenomen soorten tegen plukken, uitsteken, opsporen, verstoren, doden en vervoeren. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent op zich geen externe werking, maar voor enkele soorten worden de begrippen in de Flora- en faunawet ruimer uitgelegd, bijvoorbeeld voor vleermuizen. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied.

In het kader van de Flora en faunawet wordt een groot scala aan dier- en plantensoorten beschermd. De aanvankelijke ruime bescherming van een grote groep gewervelde dieren (o.a. zoogdieren en vogels) en een beperkte groep ongewervelde (o.a. enkele vlindersoorten en libellensoorten) in Nederland is met ingang van het nieuwe Vrijstellingenbesluit¹ genuanceerd. Op basis van dit besluit zijn vier categorieën beschermde soorten te onderscheiden, gegroepeerd in drie tabellen.

Tabel 1. Algemeen voorkomende soorten, waarvoor een vrijstelling geldt voor overtredingen van artikel 8 t/m 12 bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik.

Tabel 2. Overige soorten, die minder algemeen voorkomen en veelal zeldzaam zijn of bedreigd. Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt met behulp van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. In deze categorie vallen ook alle vogelsoorten. De vrijstelling is alleen van toepassing op werkzaamheden als 'bestendig beheer en onderhoud', 'bestendig gebruik' of 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting'. Wanneer niet volgens een dergelijke gedragscode wordt gewerkt of als het andere ingrepen betreft, is een ontheffing nodig. De ontheffing voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Zonder gedragscode vallen broedvogels niet hieronder, maar onder het zwaardere toetsingsregiem, genoemd onder 3.

Tabel 3. Soorten van bijlage IV HR/bijlage I AMvB die zeldzaam en veelal bedreigd zijn. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor werkzaamheden in het kader van 'bestendig beheer en onderhoud' en 'bestendig gebruik' als gewerkt wordt conform een goedgekeurde gedragscode. Als het andere werkzaamheden betreft of als niet gewerkt wordt conform een gedragscode moet voor deze

1. Besluit van 10 september 2004, houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen. Dit besluit is sinds eind februari 2005 van kracht.

soorten een ontheffing worden aangevraagd. Voor deze soorten geldt een streng toetsingskader waarbij moet worden aangetoond dat er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang, er geen alternatieven zijn en de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bijlage 2: Tabellen Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:112 / Y:487

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten						niet	-	1975-1990
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen					1	slecht	0%	1992-2007
Zoogdieren	2					matig		1997-2007
Broedvogels			2			goed	0%	1996-2007
Watervogels						matig	0%	96/97-06/07
Reptielen		1			1	matig	0%	1992-2007
Amfibieën	1	1		1		matig	26-50%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						goed		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Landelijke vegetatiedatabank: [gegevens inzien van dit hok](#)

Rapportage voor kilometerhok X:112 / Y:488

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1	1			3	goed	-	1991-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						slecht		1992-2007
Zoogdieren	10					redelijk	1-10%	1997-2007
Broedvogels			6		2	goed	0%	1996-2007
Watervogels						matig	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	5	1		1		goed	11-25%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						goed		1998-2008
Nachtvlinders						matig		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Landelijke vegetatiedatabank: [gegevens inzien van dit hok](#)

Rapportage voor kilometerhok X:113 / Y:487

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	2	1				goed	-	1991-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen					2	slecht	0%	1992-2007
Zoogdieren	8					matig		1997-2007
Broedvogels			4			goed	0%	1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	3	1		1		redelijk	0%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						goed		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen					1	goed	0%	1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Landelijke vegetatiedatabank: [gegevens inzien van dit hok](#)

Rapportage voor kilometerhok X:113 / Y:488

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten						slecht	-	1975-1990
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen					1	slecht	0%	1992-2007
Zoogdieren (#)	5					redelijk	51-100%	1997-2007
Broedvogels			6			goed	0%	1996-2007
Watervogels						matig	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	2	1		1		matig	0%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						slecht		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen					1	goed	0%	1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Landelijke vegetatiedatabank: [gegevens inzien van dit hok](#)

Rapportage voor kilometerhok X:114 / Y:488

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten						slecht	-	1991-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen					1	slecht	0%	1992-2007
Zoogdieren	4	2			1	matig	0%	1997-2007
Broedvogels			3			goed	0%	1996-2007
Watervogels						matig	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	1	1		1		matig	0%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						matig		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden					1	slecht	0%	1993-2007

Landelijke vegetatiedatabank: [gegevens inzien van dit hok](#)

Rapportage voor kilometerhok X:114 / Y:487

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					1	slecht	-	1975-1990
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen					1	slecht	0%	1992-2007
Zoogdieren	2					redelijk	11-25%	1997-2007
Broedvogels			2			goed	0%	1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	3					redelijk		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders					1	goed	0%	1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen					1	redelijk	0%	1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Landelijke vegetatiedatabank: [gegevens inzien van dit hok](#)